

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 1.6.2005
COM(2005) 229 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI
PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK
ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

„i2010: európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért”

{SEC(2005) 717}

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI
PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK
ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

„i2010: európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért”

(EGT vonatkozású szöveg)

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés.....	3
2.	Az egységes európai információs tér	4
3.	A kutatási ráfordítások és az innováció	7
4.	Társadalmi integráció, jobb közszolgáltatások és életminőség.....	10
5.	Következtetés: az i2010 az új lisszaboni kormányzási ciklusban.....	13

1. BEVEZETÉS

A lisszaboni stratégia új kezdeteként a gazdasági növekedésre és a munkahelyekre összpontosító partnerség beindításakor az Európai Tanács 2005. tavaszi ülészsaka a tudást és az innovációt a fenntartható növekedés motorjaként jelölte meg, és amellett foglalt állást, hogy az információs és kommunikációs technológiáknak (IKT) a közszolgáltatásokban, a kis- és középvállalkozásokban (KKV) és a háztartásokban történő kiterjedt használatára alapozva ki kell építeni a teljes mértékben befogadó információs társadalmat.

Az információs és kommunikációs technológiák jelentősen fellendíthetik a gazdaságot és a foglalkoztatást. Az Európai Unióban a GDP növekedésének negyede és a termelékenységi növekedésének 40 %-a az IKT-nek tulajdonítható. Az iparilag fejlett országok gazdasági teljesítménye közötti különbségeket leggyakrabban az IKT-hez kapcsolódó befektetések, kutatás és felhasználás mértékével, valamint az információs társadalomhoz és a médiához kötődő iparágak versenyképességével magyarázzák.¹ Az IKT-szolgáltatások, tudás, médiumok és tartalom egyre jelentősebb helyet foglalnak el a gazdaságban és a társadalomban.

Az elmúlt években az IKT fejlődése felgyorsult, és mára elérte azt a küszöböt, amely felett az információs társadalom és a média területén már erőteljes növekedésről beszélhetünk. Mindezt a nagy sebességű, több eszközt összekötő kommunikáció elterjedtsége tette lehetővé. A hagyományos tartalmak (film, videó, zene stb.) mára digitális formában is elérhetők, és folyamatosan jelennek meg új, már eleve „digitálisnak született” szolgáltatások, mint például az interaktív szoftverek. Az **információs társadalom és a média területén működő szolgáltatások, hálózatok és eszközök digitális konvergenciája** végre mindennapjaink valóságává válik: az IKT intelligensebb, kisebb, biztonságosabb, gyorsabb, mindig elérhető és könnyebben használható, a tartalom formátuma pedig egyre gyakrabban a térbeli multimédia.

A technológiában zajló alapvető változások proaktív politikai hozzáállást igényelnek. A digitális konvergencia a **politikában is konvergenciát** tesz szükségessé, és késznek kell lenni arra, hogy a szabályozási keretet a kialakulófélben lévő digitális gazdaság igényei szerint alakítsuk.

A Bizottság új **stratégiai keretet** javasol „**i2010: európai információs társadalom 2010**” címmel, amely **átfogó politikai irányvonalakat fektet le**. Feladata előmozdítani a nyitott és versenyképes digitális gazdaság kifejlődését, és hangsúlyozni az IKT

¹ Az információs társadalomhoz és a médiához kötődő iparágak szolgáltatásait már a távközlési, médiaipari és információs technológiák konvergenciájáról és ennek a szabályozást érintő, az információs társadalom szempontjából szükséges következményeiről szóló 1998-as zöld könyv [COM(97) 623.] is leírta, később pedig az újabb fejleményeket is figyelembe véve az európai audiovizuális politika szabályozásának jövőjéről szóló 2003-as közlemény [COM(2003) 784.] aktualizálta. Ezek előrevetítették a elektronikus kommunikációs szolgáltatások, az információs társadalomhoz kötődő szolgáltatások és a műsorszórási szolgáltatások napjainkban zajló konvergenciáját és az ennek eredményeképpen kialakulófélben lévő újszerű tartalomszolgáltatások megjelenését.

meghatározó szerepét a társadalmi integrációban és az életminőségben. A megújított lisszaboni növekedési és foglalkoztatási partnerségben kulcsszerepet játszó **i2010 az információs társadalomra és az audiovizuális médiára irányuló európai uniós politikák egységes kezelését** célozza.

Az információs társadalom előtt álló kihívások átfogó elemzésére, valamint az érdekeltekkel a korábbi kezdeményezésekről és eszközökről² széles körben folytatott konzultációra építve a Bizottság három prioritást javasol az információs társadalom és a média területén folytatandó európai politika számára:

- i) az **egységes európai információs tér** kialakítását, amely az információs társadalom és a média területén előmozdítja a nyitott és versenyképes belső piacot;
- ii) az IKT-kutatásokba történő **befektetések és az innováció** megerősítését, amely megalapozza a növekedést és a több és jobb munkahely megteremtését;
- iii) a **befogadó európai információs társadalom** elérését, amely oly módon teremt alapot a növekedésnek és a foglalkoztatásnak, hogy közben kielégíti a fenntartható fejlődés követelményeit és előnyben részesíti a jobb közszolgáltatást és az életminőséget.

A következő szakaszok körvonalazzák az i2010 célkitűzéseit és központi tevékenységeit, amelyek teljes mértékben integráltak és összhangban vannak az új lisszaboni kormányzási ciklussal.

2. AZ EGYSÉGES EURÓPAI INFORMÁCIÓS TÉR

Az információs társadalom fordulóponthoz érkezett: az elmúlt időszakban hatalmas technológiai fejlődés zajlott le, és az IKT napjainkban lép a tömeges alkalmazás szakaszába, aminek eredményeképpen alapvetően megváltozhat az, ahogyan munkánkat végezzük, életünket éljük és egymással érintkezünk. A gazdag médiatartalom új, változatos formátumokban lesz hozzáférhető, és tértől és időtől függetlenül, az egyéni kíváncsalmak és szükségletek szerint személyre szabottan lesz eljuttatható az egyes polgárokhoz. Műszaki szempontból a távközlési hálózatok, a médiumok, a tartalom, a szolgáltatások és az eszközök digitális konvergenciájával állunk szemben. A hálózatok fejlesztése az új tömörítési eljárásokkal karöltve új, gyorsabb terjesztési csatornák kialakulását és új tartalomformátumok és szolgáltatások (hangtovábbítás IP-n keresztül, webes televízió, online zene) kifejlődését hozza magával.

Az új tartalom létrehozása, az új szolgáltatások és az új üzleti modellek gazdasági növekedést és új munkahelyeket eredményeznek. A várakozások szerint például a nyugat-európai online tartalom piaca 2008-ra megháromszorozódik (miközben a

² Az e-Európa kezdeményezésekről, valamint az európai audiovizuális politika szabályozásának jövőjéről szóló közlemény, COM(2003) 784.

fogyasztói rész tízszeresére nő).³ Ezek az újdonságok várhatóan az EU GDP-jének már ma is 8 %-át kitevő ágazat teljes egészében megsokszorozódnak. A digitális konvergencia hatása azonban az egész világon érezhető lesz, és megnövekedett, világméretű verseny kialakulásához fog vezetni. Ha Európa teljes egészében ki kívánja aknázni meglévő gazdasági potenciálját, akkor **proaktív politikai hozzáállás** szükséges a kedvező piaci fejlemények serkentése, illetőleg a tudásalapú társadalom (például az egész életen át tartó tanulás, a kreativitás és az innováció), a fogyasztóvédelem, valamint az egészséges és biztonságos európai információs társadalom előmozdítása érdekében.

Az egységes európai információs tér kialakítása során már a kezdetektől fogva négy, a digitális konvergenciából fakadó fő kihívást kell megválaszolni:

- **sebesség:** gyorsabb európai széles sávú szolgáltatások a gazdag tartalom, mint például a nagy felbontású mozgókép továbbításához;
- **gazdag tartalom:** nagyobb jog- és gazdasági biztonság az új szolgáltatások és online tartalom bátorításához;
- **interoperabilitás:** az „egymással beszélő viszonyban lévő” eszközök és platformok, valamint a platformok között hordozható szolgáltatások javítása;
- **biztonság:** az internet biztonságának javítása a csalókkal, a káros tartalommal és a technológiai meghibásodásokkal szemben, a befektetők és a fogyasztók bizalmának erősítése érdekében.

1. célkitűzés: a megfizethető, biztonságos, nagy sáv szélességű kommunikációt, gazdag és változatos tartalmat és digitális szolgáltatásokat kínáló egységes európai információs tér.

A *digitális konvergencia* **következetes szabályrendszert követel az információs társadalom és a média területén.** Ebben a körben a belső piacot ma számos különböző előírás szabályozza, amelyek például az audiovizuális médiára, a digitális televíziózásra, az online kereskedelemre, a szellemi alkotások jogára vagy az európai tartalom létrehozását és terjesztését támogató intézkedésekre összpontosítanak. A szabályozás egyes elemeit (például az elektronikus kereskedelemről szóló irányelvet) nemrégiben fogadták el, és ezek már figyelembe veszik a digitális konvergencia szempontjait. Másokat, különösen a határok nélküli televíziózásról szóló irányelvet, időszerű volna felülvizsgálni. A Bizottság vállalja, hogy megvizsgálja a digitális gazdaságot befolyásoló szabályokat annak érdekében, hogy összhatásuk koherensebb, a gazdasági és technológiai valóságnak megfelelőbb legyen. Konkrétan, a Bizottság:

³ Európai Információs Technológiai Figyelő (*European Information Technology Observatory*, EITO) 2005.

- 2005 végéig javaslatot tesz a „határok nélküli televíziózásról” szóló irányelv felülvizsgálatára az audiovizuális médiaszolgáltatásokra vonatkozó szabályok korszerűsítése érdekében;
- 2007-ig áttekinti az információs társadalom és a médiaszolgáltatások területét érintő közösségi jogot, és szükség szerint módosítási javaslatokat tesz.

A felülvizsgált keretszabályozás **gyors és hatékony végrehajtását** kiegészítő politikák segítik elő, és továbbra is rendelkezésre áll támogatás az **európai tartalom és tudás** létrehozására és terjesztésére.⁴

Az elmúlt évtized során átalakult az elektronikus hírközlésre irányadó szabályozás. Az európai elektronikus hírközlésre vonatkozó, 2003 óta hatályos keretszabályozás jól bevált a gyakorlatban. Azokban a tagállamokban, ahol a jogszabályokat következetesen és hatékonyan végrehajtották, a piac megnyílt a verseny előtt, ami alacsonyabb árakhoz és új beruházásokhoz vezetett. A szabályozásnak lépést kell tartania a technológia és a piac fejlődésével. Ezért a keretszabályozás 2006-os felülvizsgálata során a Bizottság alaposan meg kívánja vizsgálni az alapelveket és a végrehajtási módokat, különösen azokon a területeken, ahol valamiféle szűk keresztmetszet hátráltatja a **gyorsabb, innovatívabb és versenyképesebb széles sávú szolgáltatások** nyújtását.

Az új nagy sebességű vezeték nélküli alkalmazások⁵ **rádiófrekvenciákat** igényelnek. A szakpolitika célja ebben a tekintetben az, hogy piaci mechanizmusok segítségével megkönnyítse az EU-n belül a frekvenciához jutást. Segítséget jelent ebben az analóg földi televíziós műsorszórás 2012-re tervezett leállítása. A Bizottság azt tervezi, hogy 2005-ben, az elektronikus hírközlésre vonatkozó keretszabályozás 2006-os felülvizsgálata kapcsán egységes keretbe foglalja javaslatait, és **meghatároz egy stratégiát a hatékony frekvenciagazdálkodásra.**

A digitális konvergencia megköveteli az eszközök, a platformok és a szolgáltatások **interoperabilitását**. A Bizottság minden rendelkezésre álló eszközt – a kutatást, a nyitott szabványok kidolgozásának elősegítését, az érdekelték párbeszédének támogatását, és szükség szerint kötelező érvényű eszközöket is – latba kíván vetni annak érdekében, hogy ösztönözze az „egymással kommunikáló” technológiákat. A politikák efféle együttese alapozta meg annak idején az európai mobiltelefonias sikerét. Az i2010 keretei között a Bizottság **a digitális jogok hatékony és interoperábilis kezelésének átfogó rendszerét** is ki kívánja alakítani.

A konvergáló digitális szolgáltatások széles körű elfogadása lehetetlen a **megbízható, biztonságos és kiszámítható IKT** nélkül. 2006-ban a Bizottság javasolni fog egy, a **biztonságos információs társadalmat célzó stratégiát**, amely korszerűsíti és egységes rendszerbe foglalja a rendelkezésre álló eszközöket, köztük az önvédelem szükségességével kapcsolatos tudatosság erősítését, a fenyegetések folyamatos figyelését, illetőleg a támadásokra és a rendszerhibákra való gyors és hatékony

⁴ A MEDIA, az e-Learning és az e-Content programokon, valamint utódprogramjaikon keresztül.

⁵ Például a széles sávú mobilhálózatok, a vezeték nélküli helyi és nagy kiterjedésű hálózatok (WiFi és WiMax) vagy a digitális televízió.

válaszadást. Támogatást kap a „beépített” biztonságra irányuló, célirányos kutatás, valamint a kulcsfontosságú kérdések, mint például a személyazonosság-kezelés megoldását célzó alkalmazások bevezetése. A Bizottság szükség szerint megfontolja a szabályozás felülvizsgálatát, különösen a magánélet védelme, az elektronikus aláírás és az illegális és a káros tartalom elleni fellépés területén.

Az egységes európai információs térről szóló „i2010” napirend tehát összességében a következő eszközök révén gyorsítja fel a digitális konvergencia gazdasági megtérülését:

Az elektronikus hírközlésre vonatkozó keretszabályozás felülvizsgálata (2006), ezen belül egy hatékony frekvenciagazdálkodási stratégia kidolgozása (2005)

Az információs társadalom és a média területén nyújtott szolgáltatások egységes belső piaci környezetének kialakítása

- az audovizuális szolgáltatások jogi szabályozásának korszerűsítésével – ezen belül első lépésként a Bizottság 2005-ben javaslatot tesz a határok nélküli televíziózásról szóló irányelv felülvizsgálatára
- az információs társadalom és a média területén nyújtott szolgáltatásokat befolyásoló közösségi jog elemzésével és szükség szerint kiigazításával (2007)
- az információs társadalom és a média területén nyújtott szolgáltatásokra irányadó, meglévő és korszerűsített jogszabályok gyors és hatékony alkalmazásának aktív ösztönzésével

Folytatólagos támogatás az európai tartalom létrehozására és terjesztésére

A biztonságos európai információs társadalomra irányuló stratégia kidolgozása és végrehajtása (2006)

Az interoperabilitást célzó cselekvések kezdeményezése és ösztönzése, különösen a digitális jogok kezelésének területén (2006/2007)

3. A KUTATÁSI RÁFORDÍTÁSOK ÉS AZ INNOVÁCIÓ

Az IKT jelentős mértékben hozzájárul az európai gazdasági növekedéshez és foglalkoztatáshoz. Az IKT-ágazat önmaga is fontos része a gazdaságnak, miközben az IKT bevezetése és körültekintő alkalmazása az egyik legfontosabb olyan tényező, amely meghatározza a gazdaság csaknem valamennyi ágazatában a versenyképességet, és számos fontos ágazatban további innovációt gerjeszt.

Kutatás és innováció: Európa a világ IKT-eladásainak mintegy harmadával rendelkezik; az eladások évente 5 %-kal nőnek, miközben az újonnan kialakuló piacokon, mint például Indiában vagy Kínában a növekedés két számjegyű. Európa világviszonylatban vezető helyet foglal el az elektronikus hírközlésben: a legnagyobb világpiaci szereplők bevételeiből 40–50 %-kal részesedik.⁶ Európa erős még például a nanoelektronika, a mikrorendszerek és a beágyazott rendszerek területén is.

A kutatás és az innováció finanszírozása alapvető fontosságú ahhoz, hogy az IKT-ágazat továbbra is hozzájáruljon a munkahelyteremtéshez és a gazdasági növekedéshez,

⁶ OECD Információs Technológiai Kitekintő (*Information Technology Outlook*), 2004.

rövid és hosszú távon egyaránt. Európa azonban, amint az 1. táblázatban is látható, jelentősen alulteljesít az IKT-ráfordításokban.

1. táblázat: Ráfordítások az IKT-kutatások területén (2002)⁷

IKT K+F ⁸	EU-15	USA	Japán
A magánszféra ráfordításai	23 mrd €	83 mrd €	40 mrd €
A közszféra ráfordításai	8 mrd €	20 mrd €	11 mrd €
Lakosságszám	383 millió	296 millió	127 millió
Ráfordítások / lakosságszám	80 €	350€	400€.
ICT K+F az összes K+F %-ában	18%	34%	35%

Forrás: IDATE (az EU-15-re); OECD

Európa vezető helyének biztosításához stratégiai IKT-kutatások szükségesek mind az erősségnek számító (például nanoelektronika, beágyazott rendszerek, kommunikáció), mind pedig az újonnan kialakuló (például webes szolgáltatások, kognitív rendszerek) területeken. Célrányos kutatást kell folytatni a szűk keresztmetszetekben, például az integrált megoldások, a használat könnyítése vagy a biztonság terén. Mindez Európa nemzetközi versenyképességéhez is hozzájárul a központi fontosságú területeken, mint például a szabványosításban vagy a K+F telepítésével kapcsolatos döntésekben. Európának többet kell áldoznia az IKT-kutatásokra ahhoz, hogy elérje a Barcelonában kitűzött célt, a GDP 3%-ának megfelelő K+F-ráfordítási szintet.

Az IKT telepítése és rendszerbe állítása: A kutatás önmagában nem elegendő. Az IKT előnyei a termékekbe és a szolgáltatásokba beágyazva, valamint új üzleti modellek, szervezeti struktúrák és szakmai képességek alkalmazásán keresztül jelentkeznek. A vállalkozások termelékenységére jótékony hatással van az IKT, ugyanakkor továbbra is hiányzik az interoperabilitás, a megbízhatóság és a biztonság, nehézségekbe ütközik az átszervezés és az IKT munkahelyi bevezetése, és magasak a támogatási költségek. A KKV-k különösen sok nehézséggel néznek szembe az IKT bevezetésekor.

Hamarosan eljön az „**elektronikus üzleti megoldások**” új korszaka, amelyet az integrált IKT-megoldások, a biztonságos webes szolgáltatások és az alkalmazottak munkavégzési hatékonyságát növelő „együttműködési eszközök” jellemeznek majd. A közelmúlt fejleményei azt jelzik, hogy az IKT üzleti felhasználása az elkövetkezendő években nőni fog. Ugyancsak alapvető fontosságú a munkavégzési környezet átalakítása az IKT hatékony munkahelyi használatával, valamint a biztonságos és minőségi munka rugalmas szervezésével.

⁷ Az EU-25-re vonatkozóan hasonló adatok 2005 végére lesznek hozzáférhetők.

⁸ Az IKT-kutatások finanszírozása: összehasonlító tanulmány „Investment in ICT Research, Comparative Study”, IDATE, 2002.

2. célkitűzés: világszínvonalú kutatás és innováció az IKT területén, felzárkózás Európa vezető versenytársaihoz.

A lisszaboni stratégia hangsúlyozza a kutatás és az innováció finanszírozásának szerepét a gazdasági növekedésben és a foglalkoztatásban. Ha Európa sikeres is a feltalálásban, az innováció gyakran elmarad. **Az i2010 ezért aktívan keresi a kutatási eredmények és a gazdasági megtérülés között tornyosuló akadályok leküzdésének lehetőségeit.**

A Bizottság nemrégiben indított útjára két, Európa IKT-pozícióját erősítő nagyobb javaslatot: a hetedik kutatási keretprogramot („kutatási keretprogram”) és a versenyképességi és innovációs programot (VIP).⁹ A kutatási keretprogramra vonatkozó bizottsági javaslat az IKT-kutatások előirányzatának lényeges megnövelését kívánja elérni. Ha a magán- és a közszféra kutatási ráfordításainak növelésével párosul, akkor ez hozzájárulhat az IKT területén a vezető gazdasági hatalmakkal szemben fennálló lemaradás csökkentéséhez.

A Bizottság bátorítani kívánja a technológiai haladás innovatív alkalmazásokra és szolgáltatásokra váltását mind a köz-, mind a magánszférában. Támogatja a nagy kockázattal járó, kreatív tevékenységeket, valamint az ipar és a kutatás know-how-ját, kapacitásait és pénzügyi erőforrásait a stratégiai kutatási prioritások szerint mozgósító állami-magán partnerségekben¹⁰ rejlő lehetőségeket.¹¹ A Bizottság stratégiai kutatásait elsősorban azokon a területeken kívánja folytatni, ahol a legnagyobb európai hozzáadott érték érhető el és ahol a legnagyobb a gazdasági növekedésre és a foglalkoztatásra gyakorolt hatás. A kutatási keretprogram **technológiai pillérei** a következők:

- a tudás, a tartalom és a kreativitás technológiái – ideértve a kognitív, a szimulációs és a vizualizációs technológiákat is;
- a fejlett és nyitott kommunikációs hálózatok;
- a biztonságos és megbízható szoftverek;
- a beágyazott rendszerek;
- a nanoelektronika.

A Bizottság kutatási és telepítési eszközeinek összehangolását segíti, ha a legfontosabb **szűk keresztmetszetekre** összpontosít, mint például az interoperabilitásra, a biztonságra és a megbízhatóságra, a személyazonosság kezelésére, a jogok kezelésére és az egyszerű használhatóságra. A kutatási és telepítési eszközök összehangolásának célja, hogy bemutathatók legyenek a technológiai és szervezeti megoldások azokon a

⁹ A kutatási keretprogram évi 1800 millió eurós keretet irányoz elő az IKT számára. A VIP-en belül az IKT-politika támogatásának programja 800 millió eurós keretet javasol a 2007 és 2013 közötti időszakra az IKT bevezetésére és használatára.

¹⁰ Ideértve az európai technológiai platformokat és a közös technológiai kezdeményezéseket is.

¹¹ A nanoelektronikai kutatásokat a Bizottság a kutatási keretprogramra irányuló javaslatnak megfelelően, az európai nanoelektronikai technológiai platform célkitűzéseivel és stratégiai kutatási menetrendjével összhangban kívánja támogatni és összehangolni.

területeken, ahol az európai uniós szintű fellépés segíthet a méretgazdaságosság kihasználásában és a befektetők bátorításában.

A Bizottság az IKT-ra irányuló európai kutatási és innovációs befektetéseket **kiegészítő eszközök** révén is kívánja bátorítani. A Bizottság a nemzeti és az európai szintű tevékenységek egymásra találásának elősegítésével és a megosztott infrastruktúrák, mint például a GÉANT kapcsán szerzett tapasztalatok terjesztésével támogatja az IKT-ra irányuló kutatási programok stratégiai együttműködését. Folyamatosan figyelemmel kíséri továbbá a köz- és a magánszféra kiadásainak hatékonyságát. Emellett az oktatási és a képzési politikákat is támogatja annak érdekében, hogy Európa szert tegyen mindarra a tudásra, amely az IKT-vel kapcsolatos kutatás, innováció és felhasználás során szükséges.

Az **IKT piaci befogadásának** támogatására a Bizottság egységes politikát kíván javasolni az elektronikus üzletvitel területén, különös figyelemmel a KKV-kre. Ezt kiegészíti majd a strukturális és a vidékfejlesztési alapok keretében nyújtott támogatás.

Az i2010-ben a kutatási és innovációs ráfordítások növelésére vonatkozó elképzelés indításként tehát összességében a Bizottság:

Javasolja az IKT-kutatás közösségi támogatásának 80 %-os növelését 2010-ig, és felkéri a tagállamokat, hogy ugyanígy cselekedjenek

A stratégiai IKT-kutatás prioritásait a kutatási keretprogram központi technológiai pilléreinek megfelelően határozza meg (2007)

Kutatási és telepítési kezdeményezéseket tesz a technológiai és szervezeti megoldásokat igénylő fontosabb szűk keresztmetszetek kiküszöbölésére (2006)

Olyan kiegészítő intézkedéseket határoz meg, amelyek bátorítják a magánszféra befektetéseit az IKT-kutatásba és innovációba (2006)

Konkrét javaslatokat fogalmaz meg a mindenki számára hozzáférhető információs társadalom tárgyában a 2007 és 2013 közötti időszakra szóló közösségi kohéziós stratégiai iránymutatásokban

Olyan, az elektronikus üzletvitelre vonatkozó politikákat határoz meg, amelyek leküzdik az IKT bevezetése előtt álló technológiai, szervezeti és jogi akadályokat, különös tekintettel a KKV-k helyzetére

Eszközöket dolgoz ki olyan új munkavégzési rendszerek támogatására, amelyek elősegítik a vállalkozásokban az innovációt és a szaktudásra vonatkozó új követelményekhez való alkalmazkodást

4. TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓ, JOBB KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS ÉLETMINŐSÉG

Az IKT használatának terjedésével párhuzamosan növekszik a társadalomra gyakorolt hatás is. Az i2010 ezt háromféleképpen veszi figyelembe: gondoskodik arról, hogy az IKT **valamennyi polgár javát szolgálja**; igyekszik **jobbá, költséghatékonyabbá és hozzáférhetőbbé tenni a közszolgáltatásokat**; és javítja az életminőséget.

Az IKT-t egyre szélesebb körben használják, és előnyeit egyre többen élvezik. Ugyanakkor napjainkban az EU lakosságának több mint fele nem részesülhet teljes mértékben ezekből az előnyökből, vagy éppen teljes mértékben el van vágva tőlük. **Gazdasági, társadalmi, etikai és politika szempontból egyaránt roppant fontos, hogy – különösen az elmaradottabb régiókban – az IKT-termékek és szolgáltatások hozzáférhetőbbé tételével erősödjék a társadalmi, gazdasági és területi kohézió.** Az i2010 fokozottan figyelmet fordít a teljes részvételre és az emberek alapvető digitális tudásának kialakítására.

A **közszolgáltatások** jelentős szerepet játszanak Európa gazdaságában. A közbeszerzés például a GDP 16 %-ának felel meg. Nagy kihívás, hogy ezek a szolgáltatások **jobbak, hozzáférhetőbbek és költséghatékonyabbak legyenek.** Az IKT-alapú közszolgáltatások terjedésével máris jelentős előrelépésről beszélhetünk. Sikerként könyvelhetjük el például, hogy az internetes adóbevallás lehetősége évente több millió órányi megtakarítást jelent. Van azonban még bőven tennivaló a gazdasági hatás és a társadalmi elfogadottság erősítése érdekében.

Az IKT nagyban hozzájárulhat az **életminőség** javításához. Polgártársaink egészségét az IKT az IKT-alapú orvosi és jóléti szolgáltatásokon keresztül javíthatja. Az Európa előtt álló demográfiai kihívások fényében az IKT segíthet a közegészségügyi és népjóléti rendszerek hatékonyabbá és eredményesebbé tételében. Az IKT-nek fontos szerep juthat Európa kulturális sokszínűségének megerősítésében is azzal, hogy örökségünket és kulturális alkotásainkat több polgár számára teszi elérhetővé. Az IKT a környezeti fenntarthatóságnak is eszköze például a folyamatos figyelésben, a katasztrófahelyzetek kezelésében vagy a tiszta, alacsony energiaigényű és hatékony gyártási folyamatokban.¹² Az IKT segíthet a közlekedés biztonságosabbá, tisztábbá és energiafelhasználási szempontból hatékonyabbá tételében is.

3. célkitűzés: a befogadó, minőségi közszolgáltatásokat nyújtó és az életminőséget előmozdító információs társadalom.

A digitális konvergencia új kihívásokat rejt magában **az elektronikus rendszerek és a társadalmi integráció** viszonyát tekintve. A Bizottság ezért átfogó koncepciót kíván alkalmazni. 2005-ben az elektronikus szolgáltatások hozzáférhetőségének kérdését kutatási és ösztönző intézkedések együttesével kezeli, és célja, hogy az IKT-rendszerek több ember számára legyenek könnyebben hozzáférhetők. Iránymutatást ad a széles sávú szolgáltatások földrajzi hatókörének bővítésére az alacsony szinten kiszolgált területeken, és felülvizsgálja 2005-ben az egyetemes szolgáltatási irányelv alkalmazási körét, 2006-ban pedig a teljes irányelvet. 2006-ban a Bizottság azt is megvizsgálja, mennyiben járul hozzá az IKT és a digitális írástudás az „Oktatás és képzés 2010” kezdeményezésben megjelölt, az alapvető képességekre vonatkozó célkitűzésekhez.

A Bizottság emellett azt is tervezi, hogy 2008-ban javaslatot dolgoz ki egy **európai kezdeményezésre az elektronikus társadalmi integráció (e-Inclusion) területén**, amely olyan kérdésekkel foglalkozik, mint az esélyegyenlőség, az IKT-re vonatkozó tudás és a regionális választóvonalak. Az előkészítés az aktív figyelemmel kísérésre, a

¹² Az i2010 ezeket a lehetőségeket a környezettechnológiai akciótervvel közösen aknázza ki.

digitális írástudásra és a hozzáférhető technológiai megoldásokra irányuló kutatáshoz kapcsolódó cselekvéseken keresztül történik. Minden mozgósítható eszközt latba kell vetni, többek között a strukturális alapokra vonatkozó stratégiai iránymutatásokba történő beépítést, a vidékfejlesztési alapokat, a nemzeti támogatást, a szabályozás révén történő beavatkozást és a kutatást is.

A Bizottságnak szándékában áll előmozdítani az átláthatóbb, hozzáférhetőbb és költséghatékonyabb **IKT-alapú közszolgáltatásokat**, nem utolsósorban saját e-Commission projektjén keresztül. Számos kihívás azonban továbbra is megválaszolásra vár. Műszaki szempontból szükség van közös illesztőfelületekre, a rendszerek közötti hordozhatóságra és hitelesítési rendszerekre. A szükséges szervezeti változások között szerepelnek az új gyakorlati eljárások, az új képességek és a megváltozott szabályok. Ezeket a kérdésköröket leghatékonyabban integrált módon lehet kezelni, olyan kezdeményezéseken keresztül, mint az egészségügy, illetőleg a közbeszerzés területén nemrégiben beindított e-Health és e-Procurement cselekvési terv. A Bizottság javaslatot készít a kormányzást érintő **e-Government cselekvési tervre**, valamint az IKT-alapú közszolgáltatásokra vonatkozó stratégiai iránymutatásokra is. A Bizottság ezeket az erőfeszítéseket korlátozott számú, kivételes felkészültségű demonstrátor bevonásával, a műszaki, jogi és szervezeti megoldások tesztelése révén támogatja. E projektek prioritásait és tárgykörét a tagállamokkal együttműködve kell meghatározni.

Az IKT-nek az **életminőségre** gyakorolt alapvető hatásáról gyakran megfélekedeznek, ezért az ilyen alkalmazások csupán korlátozott mértékűek. A tudatosság növelése érdekében a Bizottság „zászlóshajóként” működő **IKT-kezdeményezések** beindítását javasolja néhány, fontosnak számító társadalmi kihívással összefüggésben. A kezdeti szakaszban három prioritás: **az öregedő társadalom igényei, a biztonságos és tiszta közlekedés és a kulturális sokszínűség** kap figyelmet. Az első kezdeményezés **az öregedő társadalomban az emberekkel való törődéssel** foglalkozik, és a jólét, a független életvitel és az egészség kérdéseire összpontosít. A második az **intelligens, biztonságosabb és tisztább gépkocsiról** szól, és a növekvő közúthasználat miatti környezeti és biztonsági kérdések körül szerveződik. A harmadik a **digitális könyvtárakat**, ezen belül pedig a multimédiás információforrások könnyebb és érdekesebb használatát célozza, és Európa gazdag örökségére építve a kulturális és nyelvi szempontból változatos környezetet az új technológiai eredményekkel és üzletviteli megoldásokkal ötvözi.

Az i2010 társadalmi vonulatában tehát összességében a Bizottság:

Politikai iránymutatást ad az elektronikus szolgáltatások hozzáférhetőségére és a széles sávú szolgáltatások hatókörére (2005)

javaslatot tesz az e-Inclusion európai kezdeményezésre (2008)

Javaslatot készít az e-Government cselekvési tervre, valamint az IKT-alapú közszolgáltatásokra vonatkozó stratégiai iránymutatásra (2006)

Demonstrációs projekteket kezdeményez a közszolgáltatások internetre vitelét szolgáló műszaki, jogi és szervezeti megoldások működés közbeni tesztelésére (2007)

Útjára indít három, az életminőséggel összefüggő „zászlóshajó”-kezdeményezést az IKT területén, kezdeti lépésként (2007)

5. KÖVETKEZTETÉS: AZ I2010 AZ ÚJ LISSZABONI KORMÁNYZÁSI CIKLUSBAN

Az Európai Unió a gazdasági növekedés és a foglalkoztatás érdekében kialakítandó partnerség hangsúlyozásával újraindította a lisszaboni stratégiát. Az **i2010** hozzájárul ahhoz, hogy Európát a tudásalapú termékek és szolgáltatások tekintetében történő beruházás és innováció szempontjából vonzóbbá tegye. Az egyes szereplők más-más szerepet játszanak, ki-ki a maga felelősségi körén belül:

- Az **Európai Bizottság** a Közösség lisszaboni programján, különösen pedig az i2010 kezdeményezésén keresztül:
 - javaslatokat dolgoz ki az elektronikus hírközlés, az információs társadalom és a média területén nyújtott szolgáltatásokat szabályozó keretrendszer korszerűsítésére a belső piacon rejlő lehetőségek minél teljesebb kiaknázása érdekében;
 - a közösségi pénzügyi eszközök révén fokozza a stratégiai kutatásra jutó ráfordításokat, és küzd az IKT széles körű elterjedését gátló szűk keresztmetszetek felszámolásáért;
 - támogatja a (mindenki számára hasznos) elektronikus szolgáltatások és az életminőség kérdéseivel foglalkozó politikai törekvéseket.
- A **tagállamok** a 2005. október közepéig elfogadandó nemzeti reformprogramokon keresztül meghatározzák az **információs társadalom prioritásait**, összhangban a növekedésre és új munkahelyek teremtésére vonatkozó integrált iránymutatásokkal, amelyek hangsúlyozzák az IKT terjedése, az IKT-infrastruktúra és az IKT-nek a foglalkoztatásban és az oktatásban betöltött szerepe fontosságát. Ezek a programok segítik a tagállamokat:
 - a digitális konvergenciával kapcsolatos új szabályozási keretek gyors és alapos átültetésében, különös hangsúllyal a nyitott versenypiacokra;
 - az IKT-kutatások nemzeti szintű finanszírozásának növelésében;

- a korszerű, interoperábilis IKT-alapú közszolgáltatások kialakításában;
 - az IKT-ra irányuló innováció előmozdítása érdekében jelentős vásárlóerejük latba vetésében;
 - az információs társadalom nemzeti szintű fejlesztése során ambiciózus célok kitűzésében.
- A többi érdekelt tekintetében kívánatos, hogy az innovatív, tudásalapú társadalom támogatása érdekében nyitott, konstruktív párbeszédben vegyenek részt. Különösen fontos, hogy az ipari partnerek célul tűzzék ki az IKT-re irányuló kutatás és az IKT-technológiák finanszírozásának növelését, és ennek során konstruktív erőfeszítéseket tegyenek azokon a területeken, amelyek kritikus szűk keresztmetszetei a digitális gazdaság kifejlődésének.

Kívánatos, hogy a tagállamok a nemzeti reformprogramok végrehajtási jelentésében, az új lisszaboni kormányzati ciklusnak megfelelően évente jelentést tegyenek az elért eredményekről. Az előrehaladás értékelését a Bizottság a lisszaboni éves időközi jelentésben végzi el.

A Bizottság ezzel egy időben, a koordináció nyílt módszere szerint eljárva szélesíti és erősíti az érdekelttekkel való párbeszédet és a tagállamokkal folytatott együttműködést a fenti kérdéskörök kezelése érdekében.¹³ A Bizottság például az időközi jelentéseken keresztül elősegítheti a bevált gyakorlati megoldások cseréjét, és folyamatosan figyelemmel kísérheti a széles sávú, az elektronikus üzletviteli és az elektronikus kormányzati szolgáltatások bevezetését, az IKT-kutatások finanszírozását, a társadalmi és a gazdasági egyenlőtlenségeket és a digitális írástudást. Mindez a tagállamok számára a nemzeti reformprogram végrehajtási jelentéseit meghaladóan nem jár új jelentéstételi kötelezettséggel.

Az i2010 kezdeményezés révén a Bizottság új, integrált politikai megközelítési módot indít útjára az információs társadalom területén. Az újraindított lisszaboni stratégia új kormányzati ciklusával teljes mértékben összhangban az i2010 hozzájárul a lisszaboni folyamat központi célkitűzéséhez: a folyamatos növekedéshez és a foglalkoztatás bővüléséhez.

¹³ Közös munkával a növekedésért és a munkahelyekért: az átdolgozott lisszaboni stratégia végrehajtásának következő lépései, SEC(2005) 622.